

ONDERWERP

Bestemmingsplan Oirschotse Heide: beoordeling Natura 2000 en
Natuurnetwerk Nederland

ONZE REFERENTIE

D10054390:13

DATUM

10 augustus 2022

VAN

Sabine Trollip-De Graaf, Gijs Kos

Inleiding

Voor de herinrichting van het militair terrein op de Oirschotse Heide wordt een bestemmingsplan opgesteld. In het bestemmingsplan moet ook aandacht worden besteed aan het onderdeel ecologie. In deze fase wordt voor voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen op hoofdlijnen getoetst aan het kader voor Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Nederland (NNN) en beschermde soorten. In dit memo wordt invulling gegeven aan de eerste twee delen: Natura 2000-gebieden en NNN.

In dit memo wordt eerst een planbeschrijving gegeven. Vervolgens wordt ingegaan op mogelijke effecten. Daarna zijn beoordelingen in het kader van Natura 2000, Houtopstanden en het NNN opgenomen. In bijlage A zijn de relevante regels voor het NNN opgenomen.

Planbeschrijving

Figuur 1 geeft de ligging van het plangebied. Figuur 2 geeft een kaart van de herinrichting. In het inrichtingsplan (BoschSlabbers, 2020) is het volgende globaal opgenomen: *“De plankaart hiernaast vormt het inrichtingsplan en laat zien welke routes, plekken en paden in het gebied behouden en aangelegd zullen gaan worden voor de verschillende gebruikersgroepen. Er worden specifieke routes uitgezet voor ruiters en menners, mountainbikers (ATB), wandelaars en voor hardlopers/atletiek. Grotendeels komen deze op bestaande (zand)paden te liggen, voor een klein deel over nieuw aan te leggen paden.*

Struinen door het gebied blijft mogelijk voor voetgangers en hardlopers. Voor andere gebruiksvormen die een hogere snelheid hebben en dus een conflict kunnen vormen voor het militaire gebruik van de Oirschotse Heide worden vastgelegde routes bepaald. Deze zullen aangegeven worden door bebording, paaltjes, etc. De vaste routes gelden voor fietsers, ATB'ers, ruiters en menners. Ook worden er een aantal gemarkeerde hardlooproutes uitgezet. Belangrijke cultuurhistorische plekken worden op de kaart aangegeven door middel van icoontje, zoals het kamp van Willem I, de landgoederen, de kapel, de redoutes aan de rand van de landgoederenzone, Witte Bergen en diverse prehistorische relicten.

Aan de randen van het gebied worden kleinschalige parkeerplaatsen gepland. Zo kunnen bezoekers op geschikte plekken hun auto kwijt en hoeft deze niet in de berm langs de weg te staan.”

Herontwikkeling Oefenterrein Oirschotse Heide Inrichtingsplan (november 2020)

2 van 18

Voor de specifieke thema's is het volgende meegenomen:

- Militair gebruik:
 - Huidige situatie: *"In de huidige situatie gebruikt Defensie voornamelijk het noord-oosten en midden van het gebied. Oefeningen zijn geconcentreerd in de centrale activiteiten zone dichtbij de kazerne."*
 - Plansituatie:
 - *"De oefenbanen aan de zuidzijde van de Oirschotse Heide zijn plaatselijk meer naar het noorden verlegd, zodat er meer ruimte is voor recreatieve routes (wens ATB, ruiters) en er minder overlast is door stuivend zand tijdens oefeningen (wens direct aanwonenden). Ook ter hoogte van chalet park Dennenoord is de oefenbaan lokaal verlegd naar het noorden (wens Dennenoord).*
 - *Ook is er een kleine aanpassing aan de noordzijde om recreatief gebruik ten noorden van de oefenbaan beter mogelijk te maken.*
 - *Lokaal zijn kleine aanpassingen gedaan in verband met prehistorisch erfgoed in ondergrond (wettelijk beschermde archeologische waarden) en waardevolle natuur (varens/oude eiken e.d.).*
 - *De zandweg op de grens van bos en agrarische percelen lopende vanaf de Oirschotsedijk/Wintelresedijk naar de kazerne zal worden afgewaardeerd voor militair gebruik, wat de vermindering van stofoverlast ten goede komt.*

De oefenbanen ontwijken de locatie van het kamp Willem I, echter niet de zone rondom het kamp wat ook archeologisch waardevol gebied is. Defensie heeft in overleg met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed besproken dat de aanleg van een oefenbaan hier mogelijk is, mits deze op bestaande zandpadenstructuur gerealiseerd wordt. De overige banen maken grotendeels gebruik van de reeds aanwezig zandwegen. Er worden voornamelijk nieuwe oefenbanen aangelegd in het westen van het gebied. Hiervoor worden bestaande zandpaden door het bosgebied verbreed en geschikt gemaakt voor legervoertuigen. Oefenbanen worden 6-8 meter breed. Overige zandpaden worden ook gebruikt voor militair verkeer. Om te zorgen voor goed overzicht bij kruisingen zal lokaal beplanting worden verwijderd zodat kruisingen goed overzicht bieden."
- Wandelen
 - Huidige situatie: *"De bestaande routes voor wandelaars zijn voornamelijk noord-zuid georiënteerd. Het zijn relatief veel routes die niet optimaal langs interessante punten lopen. Door het gehele gebied kunnen wandelaars nu vrij struinen over wegen en paden. Diverse kruispunten waar wandelpaden kruisen met fietspaden of oefenbanen worden momenteel onveilig bevonden. De snelheid tussen de verschillende gebruikers vormt hierin het conflict. Wandelknooppunten dwars door de landgoederenzone zijn niet aanwezig. De landgoederen 's-Heerenvijvers en Hemelrijken zijn op wegen en paden al opengesteld (conform openstellingsbeleid eigenaren). Landgoed 's-Heerenvijvers heeft eigen wandelroutes."*
 - Plansituatie:
 - *"Vrij struinen op wegen en paden blijft voor wandelaars in het gehele gebied mogelijk.*
 - *Het wandelroutenetwerk is uitgedund en verbeterd: minder kleine losse stukjes en meer doorgaande routes in zowel oost-west als noord-zuid richting die langs interessante punten (kamp Willem I, de 'Witte Bergen', locaties van redoutes, voormalige kapel e.d.) en interessant landschap (heide, ven) lopen.*
 - *Er zijn meerdere routes die een oversteek van noord naar zuid (of omgekeerd) mogelijk maken. De Wintelresedijk blijft toegankelijk voor voetgangers en is toegevoegd als wandelroute. Vanaf de weg De Hanenberg kunnen wandelaars via de Oostelbeersche Heide richting Dennendijk of Rouwven/Wintelre.*
 - *Een noord-zuid wandelpad over de Straatse heide is toegevoegd (wens wandelaars).*
 - *Naast de noord-zuid routes zijn de oost-west verbindingen verbeterd. Deze routes vermijden de oefenbanen, zo wordt veiligheid gegarandeerd en het wandelgemak verhoogd. Er is een nieuwe doorgaande wandelroute tussen Hoogeind en de Eindhovensedijk.*
 - *Het historische Boterpad kan niet als wandelpad fungeren aangezien dit tracé zowel nu als in de toekomst een oefenbaan is en blijft.*
 - *Bestaande wandelrouteknooppunten zijn aangegeven op de kaart. Nieuwe knooppunten zijn aangegeven met "xx" op de kaart. Deze worden in een later stadium door gemeente Oirschot in samenwerking met Visit Brabant bijgewerkt.*
 - *Er is een wens voor meer zitgelegenheid. Bij een aantal interessante punten komt een (boomstam)bankje als rustpunt. Een wildgroei van bankjes is niet de bedoeling. Nadere invulling volgt later.*
 - *Het medegebruik van de paden is afgestemd naar gebruiktype en intensiteit."*
- Hardlopen

- Huidige situatie: *“Hardlopen kan op dit moment door het gehele gebied vrij op wegen en paden. De aangegeven wandelroutes en fietspaden worden voornamelijk gebruikt om te hardlopen. Er zijn in de huidige situatie geen gemarkeerde hardlooproutes.”*
- Plansituatie:
 - *“Op basis van de 1e participatiebijeenkomst en een gesprek met de Atletiekvereniging zijn een drietal rondjes uitgestippeld door de vereniging zelf. Deze routes zijn vervolgens aangepast om ze zo min mogelijk te laten overlappen met ATB- en ruiterroutes en vrij te houden van de oefenbanen.*
 - *Ter plaatse van het landgoed/natuurgebieden Brabants Landschap is de route aangepast om de rust en natuurwaarden hier te beschermen.*
 - *De routes gaan over verschillende typen landschap, zoals door het bos en over de heide. Er is geprobeerd om hierin diversiteit aan te brengen.*
 - *De routes kunnen vanaf de Atletiekvereniging of de parkeerplaats aan de noordrand van het gebied gestart worden. Eventueel is starten van andere parkeerplaatsen aan de randen mogelijk.*
 - *De nieuwe hardlooproutes gaan geheel over bestaande (zand)paden en wegen. Hier worden paaltjes bij gezet om de routes te verduidelijken en afstanden te markeren (kilometrering).”*
- **Fietsen**
 - Huidige situatie: *“Het huidige fietsroutenetwerk is voornamelijk noord-zuid georiënteerd. Voornamelijk de kruisingen van de fietsverbinding over de Wintelresedijk en de oefenbanen creëren nu en in de toekomst een veiligheidsconflict. Hiertoe is in 2015 ten westen van de Wintelresedijk een fietspad aangelegd om de Wintelresedijk als fietsverbinding op termijn te vervangen. Er is geen oost-west verbinding, als fietser moet je nu om het gebied heen fietsen.”*
 - Plansituatie:
 - *“Het fietsroutenetwerk, dat ook rolstoeltoegang mogelijk maakt, is uitgebreid met een doorgaande oost-west verbinding tussen De Hanenberg/Hoogeind en de Eindhovensedijk. De nieuwe route sluit aan op bestaande fietsnetwerk.*
 - *De Wintelresedijk blijft als historische structuur intact (uitdrukkelijke wens omgeving) en wordt afgewaardeerd tot een recreatieve route met veiligheid voorop. Het asphalt wordt verwijderd ten behoeve van een halfverhard fietspad, de exacte materiaalkeuze wordt bij uitvoering bepaald.*
 - *De oost-west fietsroute is nog indicatief en gebaseerd op de wensen uit het participatietraject en de kans om het pad te koppelen aan de ontwikkelingen rond kamp Willem I. De definitieve route moet nog bepaald worden, o.a. aan de hand van de ontwikkelingen rond kamp Willem I en lokale waarden.*
 - *Er wordt voor het nieuwe oost-west pad en het fietspad op de Wintelresedijk uitgegaan van halfverharding met een breedte van 2,5m. Daar waar fietspaden naast zandpaden lopen, worden deze van het zandpad gescheiden d.m.v. houten paaltjes (zoals bij de Landschotse heide).*
 - *Het fietspad is, ten opzichte van het conceptplan van juni 2020, aan de westzijde van het legerkamp zodanig verlegd dat deze de volledige lengte van het kamp volgt (wens heemkunde hele kamp doorkruisen in as, tevens meermaals wens in enquêtes) en om verder weg te blijven van de zuidelijk gelegen menroute (wens). Het fietspad loopt daarmee op de grens van het plangebied. Zo ontstaat er tevens een betere verbinding met het centrum van Oostelbeers (wens enquête). Bij deze beschreven wensen voor realisatie van het fietspad moet vermeld worden dat gemeente Oirschot in samenwerking met lokale heemkundekringen, Defensie, de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en Kunstloc Brabant een traject gaat starten om het kamp Willem I beter beleefbaar te maken. Resultaten uit dit toekomstige traject kunnen van invloed zijn op de voorgestelde uitwerking voor dit deel van het oost-westelijke fietspad.”*
- **Mindervaliden & parkeren**
 - Huidige situatie: *“In het gebied zijn al een aantal parkeerplekken. Er zijn geen officiële mindervalide paden, maar al wel een aantal wegen en fietspaden die bruikbaar zijn voor mindervaliden.”*
 - Plansituatie: *“Er worden op een aantal locaties nieuwe kleinschalige parkeerplekken aangelegd (max. 6 auto's) op plaatsen waar nu 'wildparkeren' plaatsvindt. Deze plekken zijn ook beschikbaar voor mindervaliden (parkeerplek voor mindervaliden). Op deze manier ontstaan goede parkeervoorzieningen aan alle zijden van het terrein.”*
- **ATB**
 - Huidige situatie: *“Op dit moment zijn er een aantal ATB-routes (mountainbike) aan de west- en noordzijde van het gebied. Deze routes zijn vanuit Oirschot en Oostelbeers goed te bereiken. De routes zijn grotendeels single-track. Ze lopen voor een groot deel over bestaande zandpaden.”*
 - Plansituatie:

- *“Er zijn nieuwe indicatieve routes ingetekend langs de zuid- en noordzijde van het gebied, naar een voorstel van de in de bijeenkomsten betrokken ATB'ers. Hierop zijn nog diverse aanpassingen gedaan aan de hand van de enquête resultaten en overige wensen:*
- *De routes zijn geheel single-track en aangesloten op de omgeving.*
- *De voorgestelde ATB route ter plaatse landgoed 's-Heerenvijvers/natuurgebieden Brabants Landschap is aangepast over openbare wegen van de gemeente Oirschot gaat om de rust en natuurwaarden in de landgoederenzone te behouden en beschermen.*
- *De wens om vanaf de Wintelresedijk een lusje te maken het oefengebiet in (waar veel hoogteverschillen zijn) kan niet worden gehonoreerd. Deze lus is niet mogelijk, o.a. i.v.m. natuurwaarden ter plaatse. (Eikenstrubben betreft bijzondere natuurwaarden). Tevens zit er hier vanuit natuurbeheer de wens dit gebied zo rustig en ongeschonden mogelijk houden, voor wild.*
- *De nieuwe route is geheel buiten het Kamp Willem I gelegd (n.a.v. wens erfgoed/heemkunde).*
- *Er ligt een wens om meer slingerpaden (= professionele routedelen) te maken. De haalbaarheid van deze slingerpaden moet nog nader onderzocht worden. Voorstel is om op delen van de route een nieuw ATB pad door het bos te leggen. Deze paden worden nader uitgewerkt en zullen met de betrokken ATB'ers in het veld worden uitgezet om bomen en natuurwaarden te behouden.*
- *Er komen geen 'kunstmatige' voorzieningen ten behoeve van de ATB-paden. De insteek zijn aangelegde paden die gebruikmaken van bestaand reliëf. Geen kunstmatig reliëf.*
- *De routes lopen in de buurt van parkeerplaatsen zodat bezoekers daar hun route kunnen beginnen.”*
- **Ruiter/menner**
 - *Huidige situatie: “In het huidige gebied is een zone waar vrij ruitergebruik op de wegen en paden is toegestaan. Dit betreft vrijwel het gehele gebied ten westen van de Wintelresedijk, met uitzondering van de landgoederen waar ruiters niet morgen komen. In de omgeving liggen een viertal maneges waarvan de ruiters het gebied graag bezoeken.” “Menroutes gaan over bestaande paden en wegen.”*
 - **Plansituatie:**
 - *“In het nieuwe plan is er een uitgebreid ruiterspadennetwerk met ruiters- en menpaden. Deze routes en paden zijn goed toegankelijk vanuit de maneges. De ruiters- en menroutes liggen vrijwel geheel op bestaande wegen en zandpaden, met een verwaarloosbaar aantal kleine doorsteekjes als nieuw aan te leggen routes.*
 - *Uit de resultaten van de individuele gesprekken met de maneges, de bijeenkomsten en enquête kwam de sterke wens naar voren om te kunnen blijven struinen op wegen en paden. Dit kan niet worden gerealiseerd omdat de veiligheid anders niet voldoende kan worden gegarandeerd. Ook in de avonden en weekenden kan struinen voor ruiters niet in verband met de vele oefeningen.*
 - *Ruiterspaden volgen de huidige zandpaden.*
 - *Paden door landgoed 's-Heerenvijvers/gronden Brabants Landschap zijn grotendeels verwijderd of verplaatst naar openbare wegen aan de grenzen van het landgoed i.v.m. natuurwaarden en rust. Eén route loopt wel door de landgoederenzone, een oost-west route langs de landgoedboerderij loopt op een logische plaats met weinig overlast.*
 - *Naar aanleiding van wensen vanuit de maneges voor netwerkverdichting nabij maneges ten behoeve van korte rondjes (voor jonge paarden e.d.) zijn een aantal extra paden ingetekend die deze korte rondjes mogelijk maken.*
 - *Er zijn op een enkele plek aanpassingen gedaan in de routes om de paden beter af te kunnen stemmen met wensen van andere belanghebbenden en gebruikersgroepen. Zo ontstaat er geen conflict tussen verschillende gebruikers. In het plan voor een doorgaand fietspad tussen het beekdal van de Kleine Beerze/Hoogeind is ook een brug over de Kleine Beerze opgenomen. Deze brug wordt zo gemaakt dat deze toegankelijk is voor ruiters en menners. Op die manier kunnen ruiters en menners vanuit de Oirschotse Heide de Landschotse Heide bereiken.”*
- **Natuur**
 - *Huidige situatie: “De Oirschotse Heide bestaat uit een gebied met veel aanwezige natuurwaarden. Er is hier in de afgelopen jaren specifiek ingezet op de heidegebieden en het vergroten van het oppervlakte van de heide door de heidegebieden te verbinden middels een ecologische heidecorridor. Honden moeten in het hele gebied aan de lijn om verstoring van aanwezige natuurwaarden (flora en fauna) te voorkomen.”*
 - *Plansituatie: “In lijn met het huidige natuurbeleid van Defensie, gemeente Oirschot en het Brabants Landschap is er doorlopende aandacht voor natuurontwikkeling en -verbetering op de Oirschotse Heide. Hierbinnen valt een verdere versterking van natuurbiotopen. Recent in gang gezet zijn onder andere:*

- De heidecorridor is afgelopen winter [2019-2020] weer opengemaakt en wordt compleet gemaakt op het Defensieterrein.
- Vennen op de landgoederen zijn hersteld (Brabants Landschap).
- Vennen op Defensieterrein zijn goed in beeld gebracht (inventarisatie natuurwaarden).
- Aangepast bosbeheer is al opgestart door Defensie, Brabants Landschap en gemeente Oirschot om het bos minder monotoon te maken.
- Waterschap en de gemeente zijn gedeeltelijk al bezig met droogte aanpak door het deels dempen van sloten en greppels. Defensie heeft dit tevens scherp.
- Cultuurhistorie en erfgoed
 - Huidige situatie: *“Het gebied kent een rijke en lange geschiedenis en herbergt tal van cultuurhistorische en erfgoed relictten. Een inventarisatie - aangevuld met toevoegingen uit het participatietraject - hebben (de globale locatie van) deze relictten in beeld gebracht.” “Op dit moment zijn deze relictten niet of nauwelijks beleefbaar.”*
 - Plansituatie:
 - “Voor het beleefbaar maken van het historisch legerkamp Willem I wordt een apart traject opgestart.
- Vanuit directe omgeving:
 - Plansituatie
 - “De eerder ingetekende routes (conceptplan juni 2020) ter plaatse van de landgoederenzone zijn aangepast of verwijderd om de rust en natuurwaarden hier te behouden.
 - De zuidzijde van het plangebied tussen de Wintelresedijk en Eindhovensedijk wordt extra bebost. Oefenbanen op de rand van het bos en de landbouwgronden worden afgewaardeerd. Hiermee wordt stofoverlast extra teruggedrongen.
 - De eerder voorgestelde kleinschalige parkeerplaats nabij Mostheuvel is verwijderd ten behoeve van rust in het gebied en om de aantrekkende werking hier te vermijden.”

Mogelijke effecten en reikwijdte

In deze alinea zijn mogelijke ecologische effecten van het plan geïnventariseerd. Drukfactoren zijn veranderingen in het ecologisch leefmilieu die ontstaan door menselijke activiteiten bij de aanleg, het beheer en het gebruik van het bovengenoemde paden en recreatievoorzieningen. Daarbij is onderscheid gemaakt in drukfactoren die optreden in de aanlegfase en de gebruiksfase en is aangegeven of het gaat om tijdelijke of permanente veranderingen. Vervolgens is van de relevante drukfactoren onderzocht wat de maximale reikwijdte is van de effecten die ze veroorzaken op natuurwaarden. Figuur 3 geeft een overzicht van drukfactoren die volgen uit de effectindicator. Deze drukfactoren zijn voor Kempenland-West, maar zijn ook van toepassing op andere omliggende natuurgebieden.

Effecten als gevolg van verstoring door trillingen, verdroging en verontreiniging zijn uitgesloten: van verstoring door trillingen in de aanlegfase is geen sprake omdat er geen heiwerkzaamheden worden uitgevoerd. In de gebruiksfase is geluid meer bepalend dan het effect van trilling. Verder is het uitgangspunt dat altijd gewerkt wordt binnen de geldende milieunormen, waardoor er ten alle tijden geen sprake is van verontreiniging. In de gebruiksfase zal de beoogde ontwikkeling niet leiden tot een toename van verontreiniging door recreanten. Ook worden geen wijzigingen aangebracht aan waterlichamen of grondwater onttrokken, van verdroging is geen sprake. De overige mogelijke effecten worden hieronder besproken.

Figuur 3 - Effecten als gevolg van aanleg 'weg' (links) en activiteit 'recreatie' (rechts) op Natura 2000-gebied Kempenland-West (Bron: Effectenindicator Ministerie van LNV).

Aanlegfase

Oppervlakteverlies

Onder oppervlakteverlies wordt de afname van beschikbaar oppervlak leefgebied soorten en/of habitattypen verstaan. Door afname van het beschikbare oppervlak neemt ook het aantal individuen van een soort af. Wanneer een populatie te klein wordt neemt de kans op uitsterven toe (Effectenindicator ministerie van LNV, <https://www.synbiosys.alterra.nl/bij12/effectenindicator.aspx>). Oppervlakteverlies treedt ter plaatse van de werkzaamheden op, o.a. bij aanleg en/of verplaatsingen van paden. Van externe werking is geen sprake, oppervlakteverlies beperkt zich tot de locatie van de ontwikkeling. De effecten van oppervlakteverlies zijn blijvend van aard en dus in de gebruiksfase ook van toepassing. Echter, omdat de effecten van oppervlakteverlies in de aanlegfase ontstaan worden deze hierin besproken. In de gebruiksfase is het reeds bestaand en zal het niet wijzigen, waardoor het daar niet nogmaals wordt besproken.

Versnippering

Van versnippering is sprake bij het uiteenvallen van het leefgebied van soorten. Als gevolg van verlies leefgebied of verandering van abiotische condities van het leefgebied kan versnippering optreden. Het meest gevoelig zijn soorten met een gering dispersievermogen, soorten die zich over de grond verplaatsen en soorten die een groot leefgebied nodig hebben (Effectenindicator Ministerie van LNV). Als gevolg van de aanleg van nieuwe paden kan versnippering optreden. Dit effect treedt lokaal op, van externe werking is geen sprake.

Verandering in populatiedynamiek

Veel storende factoren leiden – indirect – tot een verandering in populatiedynamiek (Effectenindicator Ministerie van LNV). Oppervlakteverlies en versnippering kunnen leiden tot een verandering in populatiedynamiek, bijv. doordat een populatie te klein wordt of deze geïsoleerd raakt waardoor genetische uitwisseling niet plaats kan vinden en inteelt toeneemt. Een toename van inteelt kan leiden tot het kwetsbaar worden voor o.a. ziektes. Deze drukfactor zit aan het eind van de effectketen en is het gevolg van andere effecten. Verandering in populatiedynamiek wordt daarom niet separaat behandeld.

Aanleg- en gebruiksfase

Verstoring door optische prikkels en geluid

Als gevolg van menselijke activiteiten in en nabij natuurgebieden treedt verstoring door optische prikkels en geluid gelijktijdig op. De specifieke oorzaak van verstoring is niet altijd goed te duiden, daarom worden deze beide vormen van verstoring gelijktijdig behandeld.

- Optische verstoring betreft verstoring door aanwezigheid en/of beweging van mensen die wel voorwerpen die niet thuishoren in het natuurlijk systeem. Dit leidt vooral tot vluchtgedrag van dieren, wat energie kost. De effecten zijn soort specifiek en zijn afhankelijk van de schuwheid van de soort en of er sprake is van gewenning. Daarnaast zijn de effecten afhankelijk van de levenscyclus van de soort: in het broedseizoen zijn soorten schuwer en dus gevoeliger voor optische verstoring (Effectenindicator Ministerie van LNV).
- Verstoring door geluid bestaat uit verstoring door onnatuurlijke geluidsbronnen. Geluid is een hoorbare trilling, gekenmerkt door geluidsdruk en frequentie. Alleen diersoorten zijn gevoelig voor directe effecten van geluid. Het is een belangrijke factor in de verstoring van fauna. De mate van verstoring wordt beïnvloed door het achtergrondgeluid en de duur, frequentie en sterkte van de geluidsbron zelf. Verstoring door geluid kan leiden tot stress en/of vluchtgedrag van dieren (Effectenindicator Ministerie van LNV).

Bij het aanleggen en/of verbreden van (bestaande) paden zal gemotoriseerd materieel gebruikt worden, met optische verstoring en verstoring door geluid tot gevolg. In de gebruiksfase heeft deze vorm van verstoring betrekking op recreanten (fietsers, wandelaars, ruiters etc.). Zowel geluidsverstoring als optische verstoring heeft een externe werking. In de huidige situatie vinden er al recreatie en militaire activiteiten plaats. Voor de werkzaamheden wordt een reikwijdte van 300 meter gehanteerd, omdat er geen sprake is van heilwerkzaamheden. In de gebruiksfase wordt een verstoringafstand van ongeveer 100 meter aangehouden, op basis van het onderzoek van Livezey et al. (2016).

Mechanische effecten

Verstoring door betreding, golfslag, luchtwervelingen etc. die optreden ten gevolge van menselijke activiteiten worden gezien als mechanische effecten. De oorzaken en gevolgen zijn bij deze storende factor zeer divers. Verstoring of verandering van habitattypen treedt vaak op ten gevolge van recreatie of o.a. militaire activiteiten. Het kan leiden tot verandering van het habitattypen en/of verstoring of het doden van fauna (Effectenindicator Ministerie van LNV). Mechanische effecten beperken zich tot de locatie van de ruimtelijke ontwikkeling en worden daarom samengenomen met het ruimtebeslag.

Verstoring door licht

Verstoring door kunstmatige lichtbronnen, zoals materieel dat wordt gebruikt om de beoogde ontwikkeling te realiseren. Dit kan leiden tot verstoring van het normale gedrag in de nachtperiode. Dit aspect is nog matig onderzocht. Schermer- en nacht actieve dieren kunnen last hebben van verstoring door licht, doordat zij aangetrokken of verdreven kunnen worden door de lichtbron. Hun ritme kan hierdoor ontregeld raken of zij vermijden verlichte delen van het leefgebied (Effectenindicator Ministerie van LNV). Licht kan uitstralen naar de omgeving, er is sprake van externe werking voor dit effect. Voor Natura 2000-gebieden zonder instandhoudingen voor lichtgevoelige insecten maar met doelstellingen voor andere (lichtgevoelige) diersoorten wordt voor bestaande activiteiten als 'redelijke' maximale effectafstand 300 meter gehanteerd.

Vermesting en verzuring door stikstofdepositie uit de lucht

Verzuring van bodem of water is het gevolg van de emissie van stikstof. Emissie is het gevolg van materieel dat gebruikt wordt, gemotoriseerd verkeer, maar ook landbouw en industrie. Geëmitteerde stoffen komen via de lucht of het water in de grond terecht en leiden tot verzuring van het biotische milieu. Hierdoor zullen op termijn voor verzuring gevoelige soorten verdwijnen, wat kan leiden tot verandering van het habitat en daardoor geschiktheid voor bijv. specifieke amfibieën en reptielen.

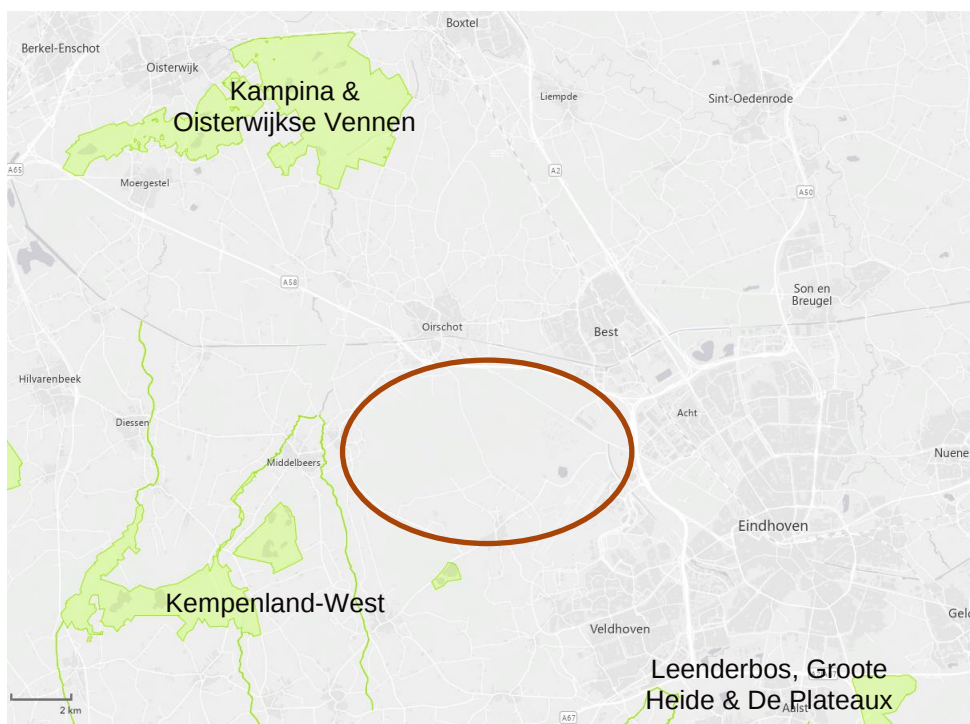
Vermesting is de verrijking van ecosystemen door stikstofdepositie, afkomstig uit de lucht. De groei in veel ecosystemen op land zoals bossen, vennen en heidevelden wordt beperkt door de beschikbaarheid van stikstof. De overmaat aan stikstof leidt tot extra groei. De beschikbaarheid van stikstof is bepalend voor de concurrentie tussen plantensoorten. Als de kritische depositiewaarde overschreden wordt, neemt een beperkt aantal plantensoorten sterk toe ten koste van andere plantensoorten. Daaropvolgend heeft dit weer effect op de geschiktheid van het habitat voor soorten, om bijv. te broeden of foerageren. Materieel dat ingezet wordt voor de werkzaamheden emitteert stikstof. De externe werking van stikstofdepositie reikt ver, tot circa 25 kilometer.

Natura 2000-gebieden

In deze paragraaf wordt ingegaan op de effecten op Natura 2000-gebieden.

Aanwezigheid Natura 2000-gebieden en relevante natuurwaarden

De grens van het plangebied is gelegen op circa 530 meter van het Natura 2000 gebied “Kempenland-West”. De Natura 2000-gebieden “Kampina & Oisterwijkse Vennen” en “Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux” liggen op respectievelijk 6 en 8 km afstand van het plangebied, zie Figuur 4. Op basis van de afstand van het plangebied tot de Natura 2000-gebieden en de gestelde reikwijdtes is alleen het effect van stikstofdepositie relevant. In de drie voorgenoemde gebieden zijn stikstofgevoelige natuurwaarden aanwezig en is sprake van een overbelaste situatie.

Figuur 4: Ligging van Natura 2000-gebieden (groen) in de omgeving van het plangebied (binnen oranje cirkel). Bron: <https://geocontent.rvo.nl/Natura2000/Overzichtskaart/index.html?provincie=1>, geraadpleegd op 15-04-2022.

Effecten, toetsing en conclusie

Gezien de aard van de ontwikkeling wordt geen effect verwacht van een tijdelijke stikstofdepositie als gevolg van de aanleg. Voor de uitvoering is het niet mogelijk om een berekening van de aanleg te maken (omdat de aard en omvang van de werkzaamheden niet op voldoende detailniveau beschikbaar zijn), maar het is bij voorbaat wel duidelijk dat gezien de ontwikkeling en de afstand, de depositie gering is. Duidelijk is dat de stikstofdepositie gering en tijdelijk zal zijn en daarom niet leiden tot een effect. Dit wordt ook bevestigd in de toelichting van de Wet stikstofreductie en natuurherstel (Wsn): *“Projecten vinden steeds plaats op andere locaties, de emissies zijn slechts tijdelijk van aard, het merendeel van de deposities wordt opgenomen en het totaal van emissies tijdens de bouwfase maakt slechts een klein gedeelte uit van de stikstofdeken”*.¹ Dit betekent dat significante effecten zijn uitgesloten en dat ten aanzien van de vergunbaarheid van onderdelen van het bestemmingsplan geen probleem is voorzien.

Houtopstanden

In de volgende paragraaf wordt ingegaan op de effecten op houtopstanden die beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming.

Bescherming van houtopstanden

De bescherming van houtopstanden is geregeld in hoofdstuk 4 van de Wnb. In artikel 4.1 zijn aangegeven welke houtopstanden zijn vrijgesteld. Op basis van de beschikbare informatie is niet vast te stellen in hoeverre sprake is van uitzonderingssituaties, maar op basis van de genoemde uitzondering is de kans klein dat grote delen van de houtopstanden binnen de plangrens zijn vrijgesteld.

Het is niet toegestaan om houtopstanden te kappen zonder dit te melden bij de provincie (artikel 4.2, lid 1 en 2 Wnb). De provincie kan bijzondere bossen en houtopstanden aanwijzen, in dat geval is kap verboden (artikel 4.2, lid 3 Wnb). In de Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant zijn geen specifieke gebieden aangewezen in het kader van kap. Na de kap moeten bomen herplant worden (artikel 4.3 Wnb). De eisen die de provincie stelt aan een bosbouwkundige verantwoorde herplant zijn de volgende (artikel 2.63 Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant) zijn:

- *“de oppervlakte van de herbeplanting is tenminste even groot als de oppervlakte van de gevelde houtopstand;*
- *de nieuwe houtopstand kan, gelet op de bodemkwaliteit en de waterhuishouding ter plaatse, uitgroeien tot een volwaardige en duurzame houtopstand;*
- *de nieuwe houtopstand kan binnen een periode van 5 à 10 jaar een gesloten kronendak vormen;*
- *het gebruik van sierheesters, tuinsoorten en soorten die naar het oordeel van Gedeputeerde Staten een gevaar vormen voor de natuurlijke biodiversiteit ter plaatse, is niet toegestaan;*
- *herplant binnen Natura 2000 gebieden vindt plaats op een wijze en met soorten die de natuurlijke kenmerken en de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied, bedoeld in artikel 2.1, vierde lid, Wet natuurbescherming niet aantasten;*
- *de herbeplante houtopstand kan op termijn tenminste vergelijkbare ecologische en landschappelijke waarden vertegenwoordigen.”*

Effecten

Het bestemmingsplan voorziet in positieve en negatieve gevolgen voor de bossen en houtopstanden. Hoewel geen grootschalige kap van bomen is voorzien, kan het militair gebruik leiden tot kap. Daarnaast kan natuurontwikkeling, in het bijzonder het realiseren van een heidecorridor, leiden tot kap. Daarnaast is ook voorzien in extra bebossing aan de zuidzijde van het plangebied tussen de Wintelresedijk en Eindhovensedijk.

Toetsing en conclusie

Zoals hiervoor aangegeven voorziet het plan in ontwikkelingen die positief en negatief voor houtopstanden uitpakken. Op het moment dat in totaal wordt voorzien in een neutraal of positief effect op het totale oppervlak van houtopstanden, wordt voldaan aan de eisen die in de wet staan. In principe is in het plangebied voldoende ruimte om beperkte oppervlaktes te kappen en dit ook terug te planten. Mogelijk dat de huidige bebossing voldoende is, maar

¹ Nota van toelichting van de Wsn (Staatsblad 2021, 287).

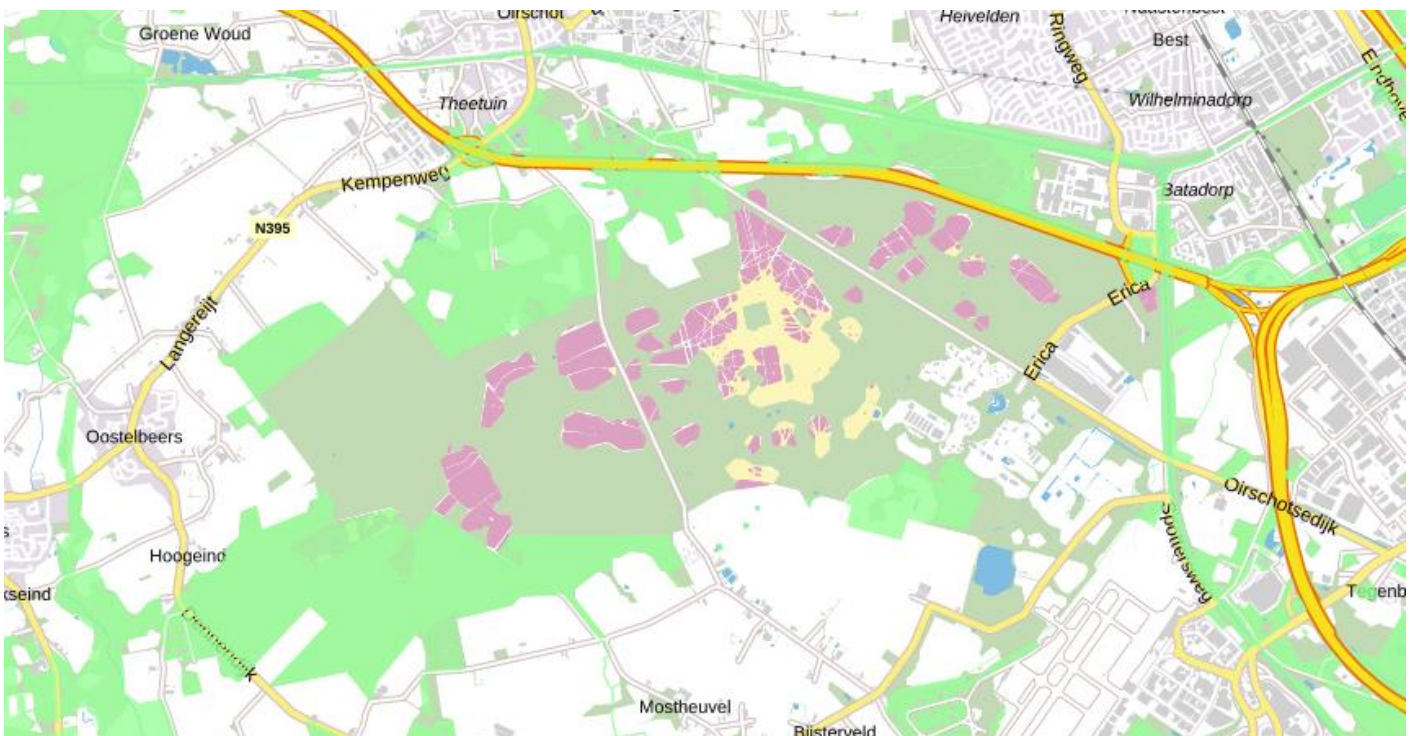
met name de negatieve effecten zijn niet bekend. Voor het bestemmingsplan is relevant dat in principe geen belemmering voorzien is voor uitvoering. Alleen is het belangrijk dat het totale oppervlak van bos niet afneemt en dat ook wordt voldaan aan de overige voorwaarden van artikel 2.63 van de Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant.

Natuurnetwerk Nederland

In de volgende paragraaf wordt ingegaan op de effecten op het Natuurnetwerk Nederland.

Aanwezigheid NNN

Een deel van het plangebied is gelegen binnen Natuurnetwerk Nederland (NNN), in Noord-Brabant het Natuur Netwerk Brabant (NNB), zie Figuur 5. Het militair oefenterrein maakt geen onderdeel uit van het NNB. Militaire oefenterrein maken geen onderdeel uit het Natuurnetwerk Nederland (in Noord-Brabant het Natuurnetwerk Brabant genoemd, hierna NNB). In artikel 2.10.2, lid 2 van het Besluit Algemene Regels Ruimtelijke Ordening (Barro) is opgenomen dat “de militaire terreinen, aangewezen bij regeling van Onze Minister in overeenstemming met Onze Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie en Onze Minister van Defensie” niet onder het NNN vallen.

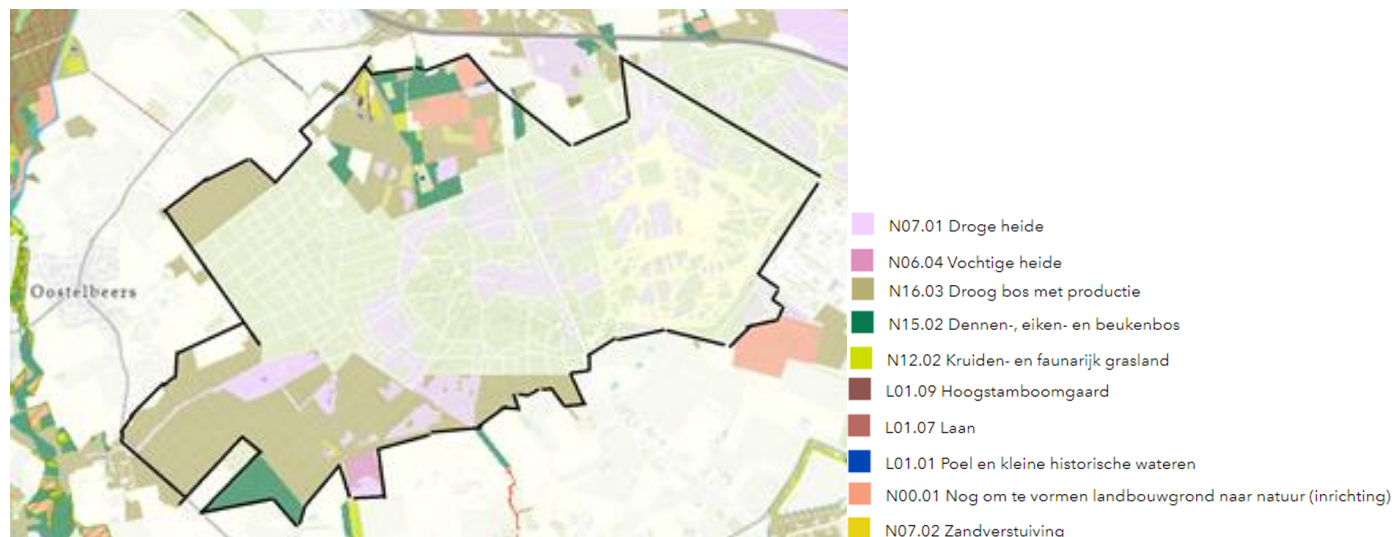

Figuur 5: Ligging van het NNN (groen) in het plangebied en de omgeving. Bron: <https://noord-brabant.tercera-ro.nl/MapView/Default.aspx?id=NLIMRO9930InterimOvrgc-1121>, geraadpleegd op 15-04-2022.

Aanwezigheid ecologische waarden en kenmerken

Ecologische waarden en kenmerken zijn in Noord-Brabant gedefinieerd als aanwezige en potentiële waarden, gebaseerd op de beoogde natuurkwaliteit voor het gebied, waartoe behoren natuurdoelen en natuurkwaliteit, geomorfologische processen, waterhuishouding, kwaliteit van bodem, water en lucht, rust, mate van stilte, donkerte, openheid, landschapsstructuur en belevingswaarde. Figuur 6 geeft de aanwezigheid van de aanwezige natuurbeheertypen. De doelen zijn opgenomen in een ambitiekaart, die hetzelfde is als de huidige

natuurbeheertypenkaart.² De overige ecologische waarden en kenmerken zijn waar relevant beschreven in de volgende paragraaf.

Figuur 6: Aanwezigheid van natuurbeheertypen in het plangebied en directe omgeving (Oirschotse Heide is zwart omlijnd) (Bron: IOV).

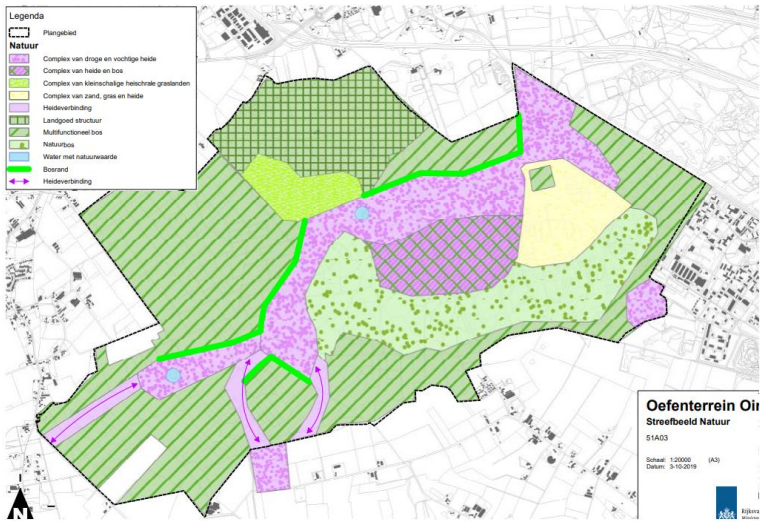
Effecten

In onderstaande tabel zijn zowel de effecten als de beoordeling per toetsingscriterium aangegeven. Tijdelijke effecten zijn minder relevant en hierin niet meegenomen omdat voor NNN gekeken wordt naar functieverandering dat wil zeggen permanent effecten.

Tabel 1: Beschrijving van de ecologische waarden en kwaliteiten en effecten.

Ecologische waarden en kwaliteiten	Effect	Beoordeling
Natuurdoelen en natuurkwaliteit	Het plan voorziet enerzijds in ontwikkeling van natuur en anderzijds in andere ontwikkelingen. Met name de heidecorridor is een positieve ontwikkeling. Bij de aanleg van nieuwe voorzieningen is sprake van ruimtebeslag. De precieze locaties van deze voorzieningen zijn nog niet bekend. Het is daarom ook niet bekend in hoeverre er sprake is van winst of verlies in natuur als gevolg van de totale ontwikkeling.	Negatieve effecten zijn niet op voorhand uit te sluiten.
Geomorfologische processen	De geomorfologische processen in het gebied veranderen niet, men gaat op dit punt geen wijzigingen aanbrengen.	Negatieve effecten zijn uitgesloten.
Waterhuishouding	De waterhuishouding verandert niet. In het plangebied wordt geen grondwater onttrokken voor de werkzaamheden en er vinden geen wijzigingen plaats aan de bestaande waterlichamen.	Negatieve effecten zijn uitgesloten.
Kwaliteit van bodem, water en lucht	De kwaliteit van bodem, water en lucht verandert niet. In het plangebied vinden geen wijzigingen plaats die invloed hebben op dit punt.	Negatieve effecten zijn uitgesloten.
Rust, mate van stilte	De rust en mate van stilte verandert niet. Een toename van recreanten is niet te verwachten. De gevoelige gebieden worden ontzien. Tevens wordt op gevoelige locaties meer rust	Mogelijk positief effect door het aanpassen

² Zie Ambitiekaart Natuurbeheerplan 2022, <https://noord-brabant.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=aadeed0954ee4cebaa058ed0ae6a4c40>, geraadpleegd op 15-04-2022.

Ecologische waarden en kwaliteiten	Effect	Beoordeling
	gecreëerd. Ter plaatse van het landgoed/natuurgebieden Brabants Landschap is de route aangepast om de rust en natuurwaarden hier te beschermen.	van de route op gevoelige locaties.
Donkerte	De donkerte in het gebied verandert niet. Verlichting wordt niet aangebracht.	Negatieve effecten zijn uitgesloten.
Openheid	Zie volgende punt: plaatselijk verandert de openheid, maar dit wordt ingepast in de huidige landschapsstructuur.	Negatieve effecten zijn uitgesloten.
Landschapsstructuur	In lijn met het huidige natuurbeleid van Defensie, gemeente Oirschot en het Brabants Landschap is er doorlopende aandacht voor natuurontwikkeling en -verbetering op de Oirschotse Heide. Hierbinnen valt een verdere versterking van natuurbiotopen. Verschillende maatregelen zijn genomen ter verbetering van het landschap: De heidecorridor is opengemaakt, vennen op de landgoederen zijn hersteld, aangepast bosbeheer is gestart om het bos minder monotoon te maken, sloten en greppels worden deels gedempt om droogte aan te pakken. Op dit punt krijgt het gebied een positieve impuls, alles wordt hierop ingepast.	Positief effect.
Belevingswaarde	De belevingswaarde van het gebied blijft gelijk, recreatie wordt alleen gereguleerd.	Negatieve effecten zijn uitgesloten.
Verandering omgevingsfactoren actuele en potentiële natuurwaarde	Zie "Landschapsstructuur". Het gebied wordt ingericht op het halen van de beoogde natuurdoelen. De omgevingsfactoren die nodig zijn voor de actuele en potentiële natuurwaarden veranderen naar een situatie als aangegeven in Figuur 7. De omgevingsfactoren voor het halen van dit streefbeeld worden gecreëerd als deze nog niet aanwezig zijn. Figuur 7: Streefbeeld natuur. Bron: BoschSlabbers, 2020.	Positief effect.
Aaneengeslotenheid en robuustheid	Het NNN zal door de wijziging van de paden en de militaire oefenbanen niet verkleinen. De omgeving is in de huidige situatie ook versnipperd door de huidige padenstructuur. De verwachting is dat de beoogde ontwikkeling leidt tot vergelijkbare versnippering als de huidige situatie, omdat er ook veel paden worden verplaatst. Om tot een definitief oordeel over	Negatieve effecten zijn niet op voorhand uitgesloten.

Ecologische waarden en kwaliteiten	Effect	Beoordeling
	aaneengeslotenheid en robuustheid te komen is het nodig om wel de definitieve padenstructuur te beoordelen.	
Essentiële verbindingen	Het plan leidt tot het verbeteren van essentiële verbindingen, zie Figuur 7.	Positief effect.
Oppervlak	De omvang van het NNN neemt niet af: paden worden niet uit het NNN gehaald.	Geen effect.
Aantasting huidige waarden ecosysteem & Aantasting potentiële natuurwaarde	Op basis van voorgaande aspecten is de conclusie op dit punt als volgt: het plan voorziet in positieve en negatieve effecten ten aanzien van natuur. Hoewel natuur een belangrijke rol krijgt in de ontwikkeling is er ook sprake van een verandering van militair gebruik en recreatie. Het is belangrijk dat de effecten van de verstoring worden afgezet tegen de te ontwikkelen natuur om te zien wat het per saldo oplevert. Het is mogelijk dat voor natuur per saldo sprake is van een positief effect, maar dit is nog niet inzichtelijk gemaakt. Waarschijnlijk is een eventueel negatief effect met geringe wijzigingen te beperken of de afname te salderen door realisatie van meer natuur binnen de plangrens.	Het is noodzakelijk om winst en verlies voor natuur gedetailleerd inzichtelijk te maken voor het bestemmingsplan. De verwachting is dat het binnen de plangrens mogelijk is om per saldo een meerwaarde voor natuur te creëren.

Toetsing en conclusie

Zoals hiervoor aangegeven voorziet het plan in ontwikkelingen die positief en negatief voor natuur uitpakken. Op het moment dat in totaal wordt voorzien in een positief effect op het NNB, kan saldobenadering worden toegepast conform artikel 3.20 van de Interim omgevingsverordening (zie bijlage A). Om te voldoen aan lid 1 van artikel 3.20 is het nodig om voldoende inzichtelijk te maken dat de combinatie van onderling samenhangende plannen, projecten of handelingen waarvan één of enkele afzonderlijk een negatief effect hebben op het Natuur Netwerk Brabant in de gecombineerde uitvoering leidt tot een verbetering van de kwaliteit of kwantiteit van het Natuur Netwerk Brabant als geheel. Het is hierbij ook nodig (artikel 3.20, lid 2) om een visie op de ontwikkelingen te geven. Deze is echter al grotendeels beschikbaar in de vorm van het rapport van BoschSlabbers (2020), maar moet conform artikel 3.20, lid 3 nog aangevuld worden met een meer grondige afweging van winst en verlies.

Als er sprake is van een neutraal of positief effect dan zijn er geen belemmeringen voor het bestemmingsplan. In dit geval betekent het dat de kwaliteit en de omvang van het NNN niet achteruitgaat of vergroot. De kwaliteit verbetert voor delen waarvoor in het bestemmingsplan is opgenomen dat gevoelige delen worden ontzien door recreatie. Delen van de natuur die door ontwikkelingen in oppervlakte afnemen, kunnen in andere delen van het plangebied teruggebracht worden, bijvoorbeeld daar waar de heidecorridor wordt aangelegd. Binnen de plangrens zijn voldoende mogelijkheden om verlies aan natuur terug te brengen.

Bronnen

- Aeries calculator: <https://www.aeries.nl/nl>.
- BoschSlabbers, 2020. Oefenterrein Oirschotse Heide *Inrichtingsplan voor herontwikkeling van het oefenterrein en omgeving*. Definitief rapport, d.d. november 2020. Projectnummer BS19-125.
- Effectenindicator <https://www.synbiosys.alterra.nl/bij12/effectenindicatorappl.aspx?subj=effectenmatrix&tab=1>, geraadpleegd op 6 april 2022.
- Livezey K.B., Fernández-Juricic, E., Blumstein, D.T., 2016. Database of bird flight initiation distances to assist in estimating effects from human disturbance and delineating buffer areas. *Journal of Fish and Wildlife Management* 7(1):181-191; e1944-687X. doi: 10.3996/082015-JFWM-078
- Provincie Noord-Brabant, 2021a. Interim omgevingsverordening Noord-Brabant, d.d. 16 november 2021.
- Provincie Noord-Brabant, 2021b. Natuurbeheerplan 2022, Provincie Noord-Brabant, geraadpleegd op 6 april 2022.

Bijlage A: Regels Natuurnetwerk Brabant

Tekst afkomstig uit de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant: <https://noord-brabant.tercera-ro.nl/MapView/Default.aspx?id=NLIMRO9930InterimOvr-va01>, geraadpleegd op 24-03-2022.

Definitie ecologische waarden en kenmerken: aanwezige en potentiële waarden, gebaseerd op de beoogde natuurkwaliteit voor het gebied, waartoe behoren natuurdoelen en natuurkwaliteit, geomorfologische processen, waterhuishouding, kwaliteit van bodem, water en lucht, rust, mate van stilte, donkerte, openheid, landschapsstructuur en belevingswaarde.

Artikel 3.15 Bescherming Natuur Netwerk Brabant

- Lid 1: Een bestemmingsplan van toepassing op Natuur Netwerk Brabant:
 - strekt tot het behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de ecologische waarden en kenmerken;
 - bevat regels gericht op de bescherming van de ecologische waarden en kenmerken en houdt daarbij ook rekening met andere aanwezige waarden en kenmerken, zoals rust, stilte, cultuurhistorische waarden en kenmerken;
 - staat, zolang het Natuur Netwerk Brabant niet is gerealiseerd, bestaande bebouwing en bestaande planologische gebruiksactiviteiten toe.
- Lid 2: Als ecologische waarden en kenmerken gelden de natuurbeheertypen zoals vastgelegd op de beheertypenkaart en de ambitiekaart van het natuurbeheerplan.
- Lid 3: Als de inrichting en beheer van het Natuur Netwerk Brabant binnen een gebied is verzekerd, stelt de gemeente binnen negen maanden een bestemmingsplan vast overeenkomstig het eerste lid.

Artikel 3.16 Externe werking Natuur Netwerk Brabant

- Lid 1: In aanvulling op de Wet natuurbescherming bepaalt een bestemmingsplan dat een ontwikkeling toelaat in Stedelijk Gebied of in Landelijk Gebied, die een aantasting geeft van de ecologische waarden en kenmerken in het Natuur Netwerk Brabant, dat de negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt en de overblijvende, negatieve effecten worden gecompenseerd, overeenkomstig artikel 3.22 Compensatie.
- Lid 2: Op de overdraai van de wieken van een windturbine die buiten het Natuur Netwerk Brabant staat, is het eerste lid van overeenkomstige toepassing.
- Lid 3: Het eerste lid is niet van toepassing op een aantasting door de verspreiding van stoffen in lucht of water.

Artikel 3.17 Afwijkende regels ontwikkelingen in Natuur Netwerk Brabant

- Lid 1: Een bestemmingsplan van toepassing op Natuur Netwerk Brabant kan een ontwikkeling toelaten als is voldaan aan de voorwaarden gesteld voor:
 - nieuwe ontwikkelingen in het Natuur Netwerk Brabant, overeenkomstig artikel 3.18;
 - het nee, tenzij-principe, overeenkomstig artikel 3.19;
 - de saldo-benadering, overeenkomstig artikel 3.20;
 - een kleinschalige uitbreiding, overeenkomstig artikel 3.21.
- Lid 2: Het eerste lid is niet van toepassing op Natura 2000 - gebied.

Artikel 3.18 Nieuwe ontwikkeling in het Natuur Netwerk Brabant

- Lid 1: Een bestemmingsplan kan bepalen dat het oprichten van kleinschalige bebouwing en bouwwerken ten behoeve van de natuurfunctie of het recreatieve medegebruik daarvan zijn toegestaan, als dit geen aantasting geeft van de ecologische waarden en kenmerken van het Natuur Netwerk Brabant.
- Lid 2: Een bestemmingsplan kan bepalen dat ontwikkelingen binnen een omheind militair terrein zijn toegestaan als negatieve effecten op de ecologische waarden en kenmerken zo veel als mogelijk worden beperkt en er bij verlies van ecologische waarden en kenmerken wordt voldaan aan artikel 3.22 Compensatie.
- Lid 3: Een bestemmingsplan kan bepalen dat nieuwvestiging is toegestaan als:
 - het een deel van het Natuur Netwerk Brabant betreft dat door Stedelijk gebied loopt;
 - de nieuwvestiging geen aantasting geeft van de ecologische waarden en kenmerken van het Natuur Netwerk Brabant.

Artikel 3.19 Toepassing van het Nee, tenzij-principe

- Lid 1: Een bestemmingsplan dat toepassing geeft aan het nee, tenzij-principe, bevat een onderbouwing dat:
 - er sprake is van een groot openbaar belang;
 - er voor de ontwikkeling geen alternatieve locaties voorhanden zijn buiten het Natuur Netwerk Brabant;
 - er geen andere oplossingen voorhanden zijn die de aantasting van het Natuur Netwerk Brabant voorkomen;
 - de negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt;
 - er bij het verlies van ecologische waarden en kenmerken wordt voldaan aan artikel 3.22 Compensatie;
 - op welke wijze de uitvoering en monitoring zijn verzekerd.
- Lid 2: Voor het onderzoek naar alternatieve locaties geldt dat:
 - gezocht wordt naar alternatieve locaties binnen de gemeente en in omliggende gemeenten;
 - een alternatieve locatie overwegend dezelfde functie kan vervullen;
 - tijdverlies en meerkosten zijn op zichzelf geen reden om een alternatief af te wijzen.
- Lid 3: Voor een bestemmingsplan als bedoeld in het eerste lid doen burgemeester en wethouders een verzoek als bedoeld in artikel 6.2 Procedure grenswijziging werkingsgebied op verzoek.

Artikel 3.20 Toepassing van de saldobenadering

- Lid 1: Bij de saldobenadering is er sprake van een combinatie van onderling samenhangende plannen, projecten of handelingen waarvan één of enkele afzonderlijk een negatief effect hebben op het Natuur Netwerk Brabant, maar waarvan de gecombineerde uitvoering leidt tot een verbetering van de kwaliteit of kwantiteit van het Natuur Netwerk Brabant als geheel.
- Lid 2: Een bestemmingsplan dat toepassing geeft aan de saldo-benadering, bevat een visie die de ontwikkelingen binnen het betrokken gebied in samenhang beziet en die tot doel heeft een grotere kwaliteitswinst voor meerdere functies, waaronder de natuur, te bereiken.
- Lid 3: De visie beschrijft in ieder geval:
 - de omvang van het gebied;
 - de doelen voor de verbetering van de kwaliteit en kwantiteit van het Natuur Netwerk Brabant waardoor een beter functioneren van het Natuur Netwerk Brabant ontstaat;
 - er bij verlies van ecologische waarden en kenmerken wordt voldaan aan artikel 3.22 Compensatie;
 - op welke wijze de uitvoering en monitoring zijn verzekerd.
- Lid 4: Voor een bestemmingsplan als bedoeld in het tweede lid doen burgemeester en wethouders een verzoek als bedoeld in artikel 6.2 Procedure grenswijziging werkingsgebied op verzoek.

Artikel 3.21 Kleinschalige herbegrenzing

- Lid 1: Een bestemmingsplan kan een ontwikkeling binnen Natuur Netwerk Brabant mogelijk maken in het geval dat:
 - de aantasting van areaal Natuur Netwerk Brabant kleinschalig is;
 - de ontwikkeling slechts leidt tot een beperkte aantasting van de ecologische waarden en kenmerken van het Natuur Netwerk Brabant;
 - de ontwikkeling leidt tot een kwalitatieve of kwantitatieve versterking van de ecologische waarden en kenmerken van het Natuur Netwerk Brabant als geheel;
 - er een afweging van alternatieven heeft plaatsgevonden;
 - er sprake is van een goede landschappelijke en natuurlijke inpassing;
 - er bij verlies van ecologische waarden en kenmerken wordt voldaan aan artikel 3.22 Compensatie;
 - op welke wijze de uitvoering en monitoring zijn verzekerd.
- Lid 2: Voor een bestemmingsplan als bedoeld in het eerste lid doen burgemeester en wethouders een verzoek als bedoeld in artikel 6.2 Procedure grenswijziging werkingsgebied op verzoek.

Artikel 3.22 Compensatie

- Lid 1: De verplichte compensatie vindt, naar keuze, plaats door:
 - fysieke compensatie, overeenkomstig artikel 3.23;
 - financiële compensatie, overeenkomstig artikel 3.24.
- Lid 2: De omvang van de compensatie wordt bepaald door de omvang van het vernietigde of verstoorde areaal en de ontwikkeltijd van de aangetaste natuur, conform de volgende indeling:
 - natuur met een ontwikkeltijd van 5 jaar of minder: geen toeslag;
 - tussen 5 en 25 jaar te ontwikkelen natuur: toeslag van 1/3 in oppervlak;

- tussen 25 en 100 jaar te ontwikkelen natuur: toeslag van 2/3 in oppervlak;
- bij een ontwikkelingsduur van meer dan 100 jaar: de toeslag in oppervlak en de gekapitaliseerde kosten van het ontwikkelingsbeheer is maatwerk;
- bij verstoring van natuur: maatwerk.

Artikel 3.23 Fysieke compensatie

- Lid 1: De fysieke compensatie vindt plaats in:
 - de niet gerealiseerde delen van het Natuur Netwerk Brabant;
 - de niet gerealiseerde ecologische verbindingzones.
- Lid 2: Fysieke compensatie kan ook plaatsvinden in, aansluitend op of nabij het aangetaste gebied als dit deel uitmaakt van de saldobenadering bedoeld in artikel 3.20 Toepassing van de saldobenadering.
- Lid 3: Een bestemmingsplan waarvoor een compensatieplicht geldt, borgt de uitvoering van de compensatie.
- Lid 4: De toelichting bij een bestemmingsplan als bedoeld in het derde lid bevat een verantwoording over:
 - de omvang van het netto verlies aan ecologische waarden en kenmerken en op welke locatie dat optreedt;
 - de locatie waar en de wijze waarop het netto verlies, genoemd onder a, wordt gecompenseerd;
 - de kwaliteit en kwantiteit van de compensatie;
 - de termijn van uitvoering;
 - de inhoud en realisatie van de voorgenomen mitigerende en compenserende maatregelen;
 - het reguliere- en ontwikkelingsbeheer.
- Lid 5: De uitvoering van de fysieke compensatie wordt binnen drie jaar na onherroepelijk worden van het bestemmingsplan, bedoeld in het derde lid afgerond.
- Lid 6: In aanvulling op het vijfde lid, wordt bij een aantasting van bedreigde soorten of hun leefgebied, de uitvoering van de compensatie in ieder geval afgerond op het moment dat de aantasting daadwerkelijk start.
- Lid 7: In afwijking van het vijfde lid kan bij een omvangrijke en zware compensatieverplichting, de uitvoering van de compensatie een termijn van maximaal tien jaar bedragen, gerekend vanaf het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan.

Artikel 3.24 Financiële compensatie

- Lid 1: De financiële compensatie wordt bepaald op grond van de omvang van de compensatieverplichting overeenkomstig artikel 3.22, tweede lid, en omvat de volgende kostenelementen:
 - kosten voor de planontwikkeling en planuitvoering;
 - kosten van de aanschaf van vervangende grond;
 - kosten van de basisinrichting;
 - kosten van ontwikkelingsbeheer gedurende de ontwikkelingstijd.
- Lid 2: De financiële compensatie wordt uiterlijk zes weken na de vaststelling van het bestemmingsplan gestort in de provinciale compensatievoorziening ter uitvoering van de geformuleerde compensatietaakstelling.

Artikel 3.25 Natuur Netwerk Brabant - ecologische verbindingzone

- Lid 1: Een bestemmingsplan van toepassing op Natuur Netwerk Brabant - ecologische verbindingzone strekt tot verwezenlijking, het behoud en het beheer van een ecologische verbindingzone met een breedte van:
 - ten minste 50 meter in Stedelijk Gebied en in Verstedelijk Afweegbaar;
 - ten minste 25 meter in alle overige gebieden.
- Lid 2: Een bestemmingsplan als bedoeld in het eerste lid stelt regels, om te voorkomen dat het gebied minder geschikt wordt voor de verwezenlijking, het behoud en het beheer van een ecologische verbindingzone, die in ieder geval:
 - het oprichten van bebouwing beperken;
 - het aanbrengen van oppervlakteverhardingen of verharde oppervlakten beperken.
- Lid 3: Na realisatie van de ecologische verbindingzone is artikel 3.15 Bescherming Natuur Netwerk Brabant van overeenkomstige toepassing.